Aanvullingenlijst Preventie

Preventie is een breed begrip en gaat dwars door het gehele sociale domein. Preventie komt dan ook in veel beleidsstukken terug, vaak als overkoepelend thema. Om overzicht te creëren in wat we doen op het gebied van preventie, is een voorzieningenlijst Preventie opgesteld. Naast de inventarisatie wat we allemaal doen, is ook informatie opgehaald wat er ontbreekt op het gebied van preventie. Dit ophalen is gebeurd via een participatief proces. Zo is de Welzijnsraad benaderd, het Inwonerspanel is ingeschakeld, collegae hebben de lijst aangevuld en via een informatieavond is aan inwoners, aanbieders en raadsleden de gelegenheid geboden om input te leveren. De informatieavond leverde naast ideeën, ook informatie op wat zij belangrijk vinden. Voor de leesbaarheid is de input vanuit de informatieavond separaat opgenomen in kaders.

Al met al hebben we een groot diversiteit aan suggesties ontvangen. In deze Aanvullingenlijst zijn de voorstellen en reacties verzameld. De peildatum is november 2020. De lijst is niet uitputtend. Nieuwe suggesties, ideeën of voorstellen kunnen immers, tijdens de looptijd van het beleidskader, worden ingediend. De aanvullingenlijst is dan ook een levend document. De Aanvullingenlijst is gekoppeld aan het beleidskader Preventie 2021 – 2025.

Leeswijzer
Bij de voorstellen wordt een ruwe inschatting gemaakt of het verdere uitwerking of onderzoek behoeft. Bij een aantal suggesties is dit niet het geval, bijvoorbeeld als een andere partij of organisatie is of als het project al is geborgd in huidig of gepland beleid.

Bij een aantal voorstellen is aangegeven dat we dit willen onderzoeken. Dat wil niet altijd zeggen dat we hier beleid op ontwikkelen. Uitkomst van het onderzoek kan zijn dat een activiteit of voorstel onder regulier beleid past. Of dat partners aan elkaar worden verbonden, bijvoorbeeld door inzet van het vrijwilligersplatform of de welzijnmedewerkers.

De suggesties zijn gebundeld. Hierbij hanteren we dezelfde thema's als bij het beleidskader Preventie, namelijk:
1. Gezonde leefstijl
2. Veerkracht en weerbaarheid
3. Basis op orde
4. Gezond en veilig opgroeien

Deze vier categorieën kennen geen duidelijke scheidslijnen. Er zijn veel suggesties die een overlap kent met twee of zelfs drie categorieën. Voor de leesbaarheid hebben we daarom de categorie gekozen die het meest past.

1. Gezonde leefstijl

Gezonde basisschool van de Toekomst
Kinderen die op school gezonde lunches en tussendoortjes eten en extra bewegen, zijn gezonder en minder zwaar dan kinderen die dit niet doen. Dat blijkt uit het project Gezonde Basisschool van de Toekomst, waarvoor onderzoekers van de Universiteit Maastricht vier jaar lang ruim 2.200 kinderen van vier projectscholen en vier reguliere scholen in Limburg vergeleken. De mogelijkheid wordt geopperd dit ook in Berkelland te gaan organiseren.
Afweging voor vervolg: Binnen onze gemeente heeft de GGD de opdracht om vorm te geven aan de gezonde schoolomgeving. Daarvoor zijn gezonde schooladviseurs aangesteld die ondersteunen in het verkrijgen van een gezond schoolcertificaat (gezonde traktaties, fruit). Daarom zien we hierin geen hiaat in het huidige beleid.

Minimaal tweemaal per week bewegingsonderwijs door een vakleerkracht en bewegen als speerpunt naast rekenen en taal
Tweemaal per week bewegingsonderwijs voor het basisonderwijs, dus ook groep 1 en 2, door een vakleerkracht. Tweemaal per week in beweging, gezonde leefstijl, kwaliteit bewegingslessen, screening motorieke achterstanden en inzet MRT eventueel waar nodig. Aansluitend bij hierboven: inzet Beweeg Wijs, meer bewegen: meer lessen buiten, meer bewegen tussen door en in de klas, bewegend rekenen etc. Meer afwisseling, betere concentratie, beide hersenhelften aan het werk.
Afweging voor vervolg: Vanuit de gemeente worden de scholen ondersteund door de combinatiefunctionarissen en de GGD. We zien hierin dan ook geen hiaat in het huidige beleid.

Sport en bewegen in de avond voor mensen met weinig budget en die niet bij lokaal sport aan kunnen sluiten
Afweging voor vervolg: dit krijgt een plek in het Meedoenarrangement, waarin we in 2021 een pilot gaan doen. Daarmee is er al een uitwerking geborgd.

Zwemles voor vluchtelingen
Bij het team vluchtelingen staat zwemles voor volwassenen hoog op ons lijstje. Dit is belangrijk om mee te kunnen doen in Nederland, maar heeft ook een veiligheidsaspect.
Afweging voor het vervolg: We verwachten dat het Meedoenarrangement hier een uitwerking voor kan bieden, maar onderzoeken hiervoor hoe groot de behoefte is.

Volwassenenfonds sport en cultuur
Zoals er ook een jeugdfonds sport en cultuur is. Een fonds waar mensen een vergoeding aan kunnen vragen zodat zij hun sport/beweeg/muziek/cultuuractiviteit kunnen beoefenen. Dit stimuleert het brein en is belangrijk voor het behouden van vitale mensen.

Vanuit de combinatiefunctionarissen zijn we druk bewoners te activeren tot sport/bewegen door middel van trajecten zoals de GLI, participatie voor statushouders, valpreventie ouderen, enzovoort, En proberen we ze uiteindelijk toe te leiden naar structureel bewegen en lidmaatschap van verenigingen, zodat de aanwas daar ook groeit. Daarnaast begeleiden we verenigingen in het ontwikkelen van nieuw aanbod voor nieuwe (kwetsbare) doelgroepen (o.a. clubkadercoach) en open club/vitale sportparken, om voorliggende voorzieningen te creëren en zorgkosten te verlagen. Allemaal heel mooi, maar deze (kwetsbare) doelgroep moet ook contributie kunnen betalen en dat is vaak lastig met een laag inkomen (statushouder, senior, mensen met een beperking, dementie)!

Afweging voor vervolg: dit krijgt een plek in het Meedoenarrangement, waarin we in 2021 een pilot gaan doen. Daarmee is er een uitwerking geborgd.

Input vanuit informatieavond

- Voorschoolse opvang en naschoolse opvang, opvoedondersteuning, gezond gewicht
- Overgewicht en gezonde voeding
- Sportverenigingen kunnen ook iets betekenen in het voorkomen van zorg of ondersteuning. Als het gaat om gezonde leefstijl, meer bewegen. Een plek waar ook iets gedaan kan worden aan bijvoorbeeld pesten. In dat kader is het ook belangrijk om taboe te doorbreken op diversiteit/homoseksualiteit.

2. Veerkracht en weerbaarheid

Muziek, kunst en cultuur activiteiten
Voor mensen met een beperking, ouderen, mensen met dementie. Geeft energie, werkt ontspannend, geeft levensvreugde en ontmoeting. Gericht op functies:

- Ontmoeting en recreatie (bevorderen van contacten tussen mensen gericht op ontspanning, gezelligheid en kennismaking (de normen en waarden van) anderen.
- Vorming en educatie (bevorderen van kennis, inzicht en vaardigheden ter wille van een verbetering van het persoonlijk of maatschappelijk functioneren)
- Dienstverlening en voorlichting (bevorderen van zelfredzaamheid door het geven van informatie, advies, dienstverlening en verwijzen)
- Belangenbehartiging en activering (lichamelijk en geestelijk actief deelnemen aan de samenleving en de eigen woon- en leefomgeving in het bijzonder)

Afweging voor het vervolg: We kunnen dit als gemeente niet allemaal zelf uitvoeren maar we kunnen hier wel een aanjager in zijn. Op dit vlak wordt veel georganiseerd in de gemeente Berkelland, maar kan wellicht meer bekendheid aan worden gegeven. De bibliotheek kan hier ook een goede rol vervullen, zoals "hoe leer ik whats app gebruiken", hoe werkt internetbankieren, Breinbieb, enzovoort.

Leemte kinderopvang tussen de periode afloop inburgeringstraject tot aan de 2-jarige leeftijd.
Zowel via VMK als via consultatiebureau en kinderopvangorganisaties is er een leemte gesignaleerd op gebied van kinderopvang/inburgering. Als statushouders een inburgeringstraject volgen, dan wordt de kinderopvang vergoed via de SDOA. Maar als het inburgeringstraject afgelopen is en de ouders hebben nog geen werk, stopt ook de (vergoeding voor de) kinderopvang. Nadat het kindje (0 en 1-jarigen) een tijd naar de kinderopvang is geweest, komt het weer thuis te zitten in veelal een taalarme omgeving (buitenlands sprekende ouders). Zodra het kind 2 jaar oud is kan het de plaatsing bij een kinderopvangorganisatie weer hervatten en deelnemen aan (door de gemeente gesubsidieerde) voor- en vroegschoolse educatie (VVE).
Afweging voor het vervolg: we denken dat dit voorstel een meerwaarde kan hebben en willen dit verder onderzoeken.

Hulpmiddelenkoffer, Zij leren mensen weer zelfstandig te worden en los te komen van afhankelijkheid. O.a met een zogenaamde ´hulpmiddelentas´. Dit is een mooi middel wat eventueel gekoppeld kan worden aan de ergotherapeut.
Afweging voor het vervolg: we denken dat dit voorstel een meerwaarde kan hebben en zijn inmiddels bezig met realiseren van een hulpmiddelenkoffer.

Activiteiten gericht op advies, voorlichting en trainingen.

- **Ergotherapeut,** hoe kunt u langer zelfstandig uw huishouden blijven verzorgen. De ergotherapeut kijkt samen met u naar de mogelijkheden en geeft u tips en trucs.
- **Looptrainingen voor senioren**, een looptraining voor zelfstandig wonende ouderen, die minder goed kunne lopen, problemen hebben met in beweging komen en met hun evenwicht. Bij het ouder worden wordt het lichaam steeds minder gebruikt. Logisch, want het kost ook steeds meer energie om in beweging te komen en vooral om in beweging te blijven. Door het minder gebruiken van het lichaam wordt het echter ook steeds moeilijker om in beweging te komen. Hierdoor ontstaat er een neerwaartse spiraal, terwijl het juist op latere leeftijd steeds belangrijker wordt om regelmatig te bewegen. Wie merkt dat het lopen moeilijker gaat dan een paar jaar geleden, of eerder

vermoeidheid voelt bij een stukje lopen of bij alledaagse bezigheden, moeilijker uit stoel of bed komt of soms evenwicht verliest, kan baat hebben bij een speciale looptraining. *Dit kan mogelijk ook in samenwerking met het project valpreventie.*

- **Veerkracht**
  Wat maakt dat de ene mens na een nare gebeurtenis of tegenslag weer overeind krabbelt en op een positieve manier verder gaat en dat dit een ander niet lukt? Dat heeft te maken met veerkracht. Zeker bij ouderen zijn nare gebeurtenissen of risico's niet altijd te voorkomen of op te lossen. Bij veerkracht draait het om goed kunnen omgaan met veranderingen en om aanpassingsvermogen: dat mensen in staat zijn zich aan te passen als zich een nare gebeurtenis of tegenslag voordoet en het dan beter doen dan je zou verwachten in die situatie. Bij het onderzoek naar veerkracht wordt bekeken waarom zaken wel goed gaan, ondanks nare omstandigheden. Het onderzoek is multidisciplinair en leidt tot verdere invulling van het begrip Positieve gezondheid
- **Goed slapen kun je leren**, om medicatie kosten te voorkomen.
- **Opfriscursus auto rijden**, specifiek voor ouderen om uitstel van een scootmobiel / zoov enz.
- **Kookcursussen,** voor inwoners die willen leren koken. Niet alleen gericht op ouderen! In de cursus staat de basis centraal en de gezelligheid voorop.

Afweging: we denken dat deze suggesties mogelijk een meerwaarde kunnen hebben. Sportfederatie verzorgt valpreventie, wandelen met de rollator, en dergelijke. Bij het onderzoek afstemming zoeken met de combinatiefunctionarissen.

Valpreventie / fietstrainingen
Om mobiliteit te behouden en vallen te voorkomen. In combinatie met looptrainingen (zie hier boven). Sportfederatie verzorgt ook al jaren valpreventietrainingen voor senioren. In het verlengde daarvan wordt nu ook gekeken naar fietslessen voor senioren met preventief karakter. Mooi ook in combinatie met sportverenigingen/accommodaties.
Afweging voor het vervolg: Dit is geborgd bij de combinatiefunctionarissen.

Eetteam
Voor mensen met een beperking of mensen met een ondersteuningsvraag. Bereiden van een maaltijd, klaarzetten, aanzetten tot maaltijd en begeleiden bij maaltijd.
• Geen specifieke medische verpleegkundig kennis en handelingen nodig
• Vroegsignalering
• Ondervoeding
• "Samen eten, beter eten"
Maaltijd wordt daarmee een moment van aandacht en vroegsignalering. Hierop aansluitend: eetpunten, gezamenlijk eten voorkomen van eenzaamheid, gezelligheid, ontmoeten en verbinden.
Afweging voor het vervolg: we denken dat dit voorstel een meerwaarde kan hebben en zijn bezig met het verder uitwerken van een Eetteam.

Was- en strijkservice
Er zijn een aantal inwoners die een uitkering ontvangen. Zij hebben een afstand tot de arbeidsmarkt en komen niet zonder hulp aan een baan. Verder zijn er een aantal inwoners met zoveel beperkingen dat zij niet in staat zijn om de eigen was te doen. Een Was en strijkservice in het leven roepen waardoor beide groepen elkaar kunnen helpen en die voor beide problemen een oplossing biedt:

- (langdurig) werkloze inwoners krijgen werkervaring

- Inwoners die niet in staat zijn om zelfstandig het huishouden te voeren krijgen voor het onderdeel wassen en strijken ondersteuning in de vorm van een algemene voorziening.

Daarmee stelt de gemeente huishoudelijke ondersteuning ter beschikking zonder dat onderdak wordt verschaft. Door het opleiden en begeleiden van personen die een bijstandsuitkering ontvangen worden ook sociale diensten geleverd.
Afweging voor het vervolg: we denken dat dit voorstel een meerwaarde kan hebben en willen dit verder onderzoeken.

Klussendienst
Voor zelfstandig wonende mensen vanaf 55 jaar en mensen met een beperking. Of in bepaalde gevallen als de klus echt gedaan moet worden en er geen andere oplossing is. Bij de Klussendienst kunt u terecht voor klusjes die om de een of andere reden niet zelf lukt. Dat kan van alles zijn, bijvoorbeeld een lekkende kraan repareren, de verwarming bijvullen of een lamp vervangen. De klus moet in maximaal twee uur uitgevoerd kunnen worden.
Afweging voor het vervolg: op onze website Voormekaar wordt de mogelijkheid geboden voor het leveren van diensten. We zien dit dan ook niet als een hiaat in ons beleid.

Oppasdienst
Altijd zorgen voor iemand die vergeetachtig is of dementie heeft. Of voor iemand die een beroerte heeft gehad of langdurig ziek is, is erg zwaar. Om die zorg vol te kunnen houden is het belangrijk er af en toe ‘even tussenuit' te kunnen. Dit kan als u de zorg deelt met een vrijwilliger van de Oppasdienst (kan ook genoemd worden als informele zorg).
Afweging voor het vervolg: we hebben de mogelijkheid voor het bieden van respijtzorg. We zien dit dan ook niet als een hiaat in ons beleid.

Erop uit service
Voor inwoners die een kijkje willen nemen bij een activiteit maar vinden het lastig om de eerste keren alleen er naar toe te gaan. Met deze service stapt de inwoner er samen met een vrijwilliger op af.
Afweging voor het vervolg: Dit voorstel willen we verder onderzoeken vanuit vrijwilligersplatform.

Voorzieningenpool, (leen, leer en probeertraject)
Op meerdere locaties in de kernen een uitleen opzetten, voor scootmobiel, driewielfiets, duo-fiets). Misschien kan dit in samenwerking met mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, in samenwerking met De Dorpskamer (stadskamer Doetinchem) of via de zorginstellingen.
Afweging voor het vervolg: we denken dat dit voorstel een meerwaarde kan hebben en willen dit verder onderzoeken.

Dorpskamer
- Ontmoetingscentrum/Laagdrempelige inloop waarbij centraal staat: ontmoeten, samen iets ondernemen, vragen kunnen stellen over van alles (ook digitale, verbinden, samen iets ondernemen (denk aan samen koken en eten)
- dagbesteding zonder indicatie, in groepsverband en / of individueel (bv meehelpen op de boerderij, werken in de bloementuin van de school)
- Laagdrempelige voorziening voor jonge mensen met dementie (tussen 45 en 70/75) waar ze elkaar ontmoeten en samen dingen kunnen doen.

- Een ontmoetingsplek/activiteiten voor inwoners van 40-60 jaar. Er zijn nu vooral activiteiten en ontmoetingsplekken voor ouderen.
- Mogelijkheid voor mensen tussen de 30 en 65 jaar met een lichamelijke beperking om samen iets te doen, elkaar te spreken e.d. ontmoeten.
- Meer aanbod voor inwoners met een verstandelijke beperking In Berkelland
  Aanbod gericht op de jong volwassenen (18-24 ongeveer) met een verstandelijke beperking. Zij worden nu vaak gekoppeld aan aanbod volwassenen omdat ze ook officieel volwassen zijn, maar de belevingswereld van deze doelgroep is net wat anders.

Afweging voor het vervolg: Dit staat in de planning voor 2021 als project vanuit het uitvoeringsprogramma Samen denken, Samen doen. En is daarmee geen hiaat.

Meer meedoen in Berkelland aan landelijke acties als ‘de week van’, ‘de dag van’, ‘de maand van’.
Afweging voor het vervolg: dit voorstel nemen we mee in communicatie van activiteiten.

Het ontwikkelen van een app waarin centraal preventieve activiteiten op onderwerp en/of doelgroep samen worden gebracht en die inwoners en verwijzers kunnen gebruiken voor aanmelden of voor het ontvangen van meer informatie.
Afweging voor het vervolg: We hebben de Berkellandwijzer. Een nieuw systeem naast de Berkellandwijzer werkt verwarrend. Deze suggestie kunnen we meenemen bij de doorontwikkeling van de Berkellandwijzer.

Input vanuit informatieavond

- Iets voor kwetsbare inwoners, voorliggende zinvolle dagbesteding organiseren inwoners doen al heel veel in verenigingen, maar een hele kwetsbare groep die geen aansluiting vindt, daar moet je iets voor organiseren/faciliteren. Daarin kunnen dan ook mooie verbindingen tussen mensen ontstaan zodat ook deze inwoners meer zelf kunnen gaan doen / eigen regie.
- Wonen is de basis; planning van je leven, hoe houd je zelf het stuur in handen?
- Beschermd wonen, nieuwe wetgeving, kwetsbare inwoners komen terug uit zorg in het ‘gewone’ leven en daarmee in de wijken. Wat betekent dit voor de omgeving, voor de buurt, voor de buurtbewoners?
- Aandacht voor inwoners die niet zo digitaal zijn. waar moeten ouderen naar toe voor informatie?
- Aandacht voor dementie in de beginfase
- Eenzaamheid, buiten de boot vallen; inwoners gaan minder snel naar buren voor hulp. Hoe kunnen we dit meer stimuleren (omzien naar elkaar, naoberkracht). Ervaring is dat dit in de kleine kernen anders is/minder speelt dan in de grote kernen. Buurtverenigingen zouden hier een rol in kunnen spelen, op gebied van sociale oplettendheid en cohesie. En vanuit de gemeente het wijk- en kerngericht werken verder integreren in samenwerking met Voormekaar/Welzijn.
- Verbindende factor tussen jeugd en ouderen: kunnen elkaar helpen, bijvoorbeeld op digitaal vlak. Sluit aan op: maatschappelijke stages

3. Basis op orde

Omgaan met geld: voor jong volwassenen. Hier kan je denken aan schulden voorkomen, waar kun je hulp zoeken. Bankgegevens etc.
Afweging voor het vervolg: Dit voorstel is belegd bij Stichting Schuldhulp op maat en Humanitas. En wordt daarom niet gezien als een hiaat.

Ouderenadviseur, een vrijwillige ouderenadviseur (getraind) geeft informatie, advies en praktische hulp aan ouderen. Dit kan inzet van een Vmk regisseur voorkomen (is niet bewezen).
Afweging voor het vervolg: Onze welzijnmedewerkers zijn er voor de doelgroep 0-100. De expertise op het gebied van ouderen is aanwezig.

Uitleg gebruik OV, telefoon, computer in alle kernen! (is nu in sommige biebs)
Afweging voor het vervolg: dit voorstel wordt niet gezien als primaire taak van de gemeente. Daarbij voorziet de bibliotheken in deze suggestie. Het wordt dan ook niet gezien als een hiaat in ons beleid.

Input vanuit informatieavond
- Schuldenproblematiek is een probleem

4. Gezond en veilig opgroeien

Nu niet zwanger

Het programma 'Nu niet zwanger' is in 2014 ontstaan in Tilburg en wordt in steeds meer gemeenten uitgerold. Ongeplande en ongewenste zwangerschappen zijn vooral een probleem bij kwetsbare vrouwen (dak- en thuisloos, verstandelijke beperkt, verslaafd, sociaal geïsoleerd, psychisch belast etc.). Het leidt vaak tot gecompliceerde zwangerschappen, prenatale beschadiging, postnataal toezicht (bijv. jeugdhulp) of tenslotte uithuisplaatsing. Het programma helpt kwetsbare vrouwen (en hun partners) om in deze fase van hun leven géén kind te krijgen. Dit gebeurt op vrijwillige basis, met een proactieve persoonlijke benadering. Een hulpverlener legt proactief en persoonlijk contact met de kwetsbare ouders. Bespreekt kinderwens, seksualiteit en de (on)mogelijkheden om nu zwanger te worden. De GGD NOG rolt dit programma uit over de Achterhoek en Berkelland wil daarbij aanhaken. Het vergt structurele middelen over een langere periode om dit programma in te bedden in Berkelland.

Afweging voor het vervolg: we denken dat dit voorstel een meerwaarde kan hebben en we willen graag de resultaten afwachten.

Mentor voor kwetsbare jongeren

Jongeren hebben volwassen rolmodellen en steunfiguren nodig op de weg naar zelfstandigheid. Een kenmerk van kwetsbare kinderen en jongeren is dat zij deze steun vaak niet hebben. Zij hebben onvoldoende steun van huis uit en laten daardoor problematisch gedrag zien, vallen uit op school en hebben minder carrièrekansen. Er bestaan verschillende mentorprojecten die in deze steunbehoefte voorzien. Een mentor is een vrijwilliger waarmee de jongere een vertrouwensband heeft en die wordt geaccepteerd door de ouders. Hij/zij stelt het belang van de jongere voorop, is er op leuke en moeilijke momenten en stimuleert de jongere om zijn talenten te benutten en verder te ontplooien. De mentor kan dichtbij de zorg en/of de school worden gepositioneerd. Een belangrijk verschil met zorg en school is dat de mentor blijft. Er worden goede resultaten met mentorprojecten geboekt: jongeren bouwen meer zelfvertrouwen op, halen meer uit zichzelf, laten minder risicovol gedrag zien en ronden hun schoolopleiding af, worden minder vaak uithuisgeplaatst. Voorbeelden zijn Jouw Ingebrachte Mentor (jimwerkt.nl), Big Brothers Big Sisters (bbbs-rotterdam.com), MCR Pathways (mcrpathways.org/).

Afweging voor het vervolg: we denken dat dit voorstel een meerwaarde kan hebben als er op regionaal niveau draagvlak voor is (zodat er aansluiting bij het onderwijs en zorgaanbieders gevonden kan worden) en willen dit verder onderzoeken in regionaal verband.

Groepstraject 'Toekomstgerichte oriëntatie' voor jongeren (16-24 jaar)

In hoeverre staan jongeren met jeugdzorg met verblijf op eigen benen als zij 18 worden? Zijn zij dan nog steeds aangewezen op zorg (verlengde jeugdzorg, beschermd wonen, Wmo begeleiding); hebben zij een startkwalificatie en volgen zij evt. een vervolgopleiding; hebben zij goede kansen op een baan, hebben zij voldoende inkomsten om in hun levensonderhoud te voorzien, hebben zij de mogelijkheid om zelfstandig te wonen? Een lokaal programma voor jongeren vanaf 16 jaar kan hen ondersteunen bij hun oriëntatie op de toekomst en om stappen te zetten. Mogelijke partners zijn: Jimmy's, Jouwunit, RMC, Yunio, het onderwijs.

Afweging voor het vervolg: we denken dat dit voorstel een meerwaarde kan hebben en willen dit verder onderzoeken.

Laagdrempelige trainingen voor jeugdigen en jongeren, zoals:

- **Sova-training en Weerbaarheidstrainingen** (ook voor 15+) met koppeling aan scholen
- **Emotie-regulatietraining voor jonge kinderen** (begrijpen wat er gebeurd en hoe hier naar te handelen), maar ook hoe ouders om mogen gaan met boosheid en frustratie bij kinderen. Wellicht oudertrainingen? Help om te gaan met…?
- Iets voorliggends rond **echtscheidingsproblematiek** en dan niet op het gedrag van de kinderen, maar op de verstandhouding van en met ouders. Dit omdat daar de kern van het probleem ligt.

Afweging voor het vervolg: Deze activiteiten maken deel uit van het Preventie Platform Jeugd en zijn daarmee geen hiaat.

Kookclub voor jongeren en voor jongvolwassenen

Investeren in gezond eten en voorkomen van ziektes, obesitas, diabetes. Het is ook ontmoeten, andere jongeren leren kennen.

Afweging voor het vervolg: Dit voorstel kan als suggestie worden meegegeven aan de Jimmy 's.

Voorleesexpress

Ouders die hun kinderen actief stimuleren bij hun taalontwikkeling door veel voor te lezen en ze aan te moedigen zelf te lezen, zorgen ervoor dat hun kinderen gemotiveerder zijn om te lezen en leesvaardiger zijn. Dit gaat laaggeletterdheid tegen en de kinderen presteren beter op school. De Voorleesexpress zorgt ervoor dat kinderen van 2 tot 8 jaar met een taalachterstand extra aandacht krijgen. Een half jaar lang komt er wekelijks een vrijwilliger bij hen thuis om voor te lezen en samen met ouders te werken aan taal en leesplezier. Dit kan bijv. samen met de bibliotheek worden opgezet en/of misschien kunnen hierbij mensen in uitkeringssituaties als vrijwilliger worden ingezet?

Afweging voor het vervolg: we denken dat dit voorstel een meerwaarde kan hebben en willen dit verder onderzoeken.

Input vanuit informatieavond

- Schooluitval, wordt voor een deel door de school opgepakt, eigenlijk geen rol voor de gemeente?
- Aandacht voor jonge mantelzorgers
- Gezonde schoolprogramma's in onderwijs (vanuit GGD), denk aan veerkracht, weerbaarheid, opvoedingsondersteuning. Als je daar vroeg mee begint, maak je kinderen (en de volwassenen van de toekomst) ook sterker en weerbaarder